

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1981/1394

Karar No : 1981/966

ÖZET : Sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olan suçlara ait davaların Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Huriye Cenkçi, Mehmet Bulat, Kemal Yılmaz, Ahmet Çimender, Samahattin Yakut, Aziz Usta, Mehmet Fatih Öktülmüş, Remzi Altun, İsmail Yılmaz, Abdülrezzak Bokkurt, Buket (Emine) Altoparlak, Zeliha Bahçeci, Ali Uzun Vural Rozukruhlu (Duran)

O L A Y : Adana Devlet Güvenlik Mahkemesi C.Savcılığı'nca 18.8.1976 günlü iddianamede "Suç tarihi bulunan 6.5.1976 günü, tahminen saat 10.00 sıralarında Adana'nın Denizli Mahallesinde sanıkların tertip sevk ve idaresinde aktif görev yaptıkları 500-600 kişilik bir grubun pankartlarla ve ellerinde megofon bulunduğu halde toplanarak Deniz Gemiş, Hüseyin İnan, Yusuf Aslan yoldaşlarımız, kanlarınız yerde kalmayacak, kahrolsun faşistler, bunlar haksız yere idam edildiler....." şeklinde sözleri ile ".....Anayasayı değiştirme gayesini güden faaliyetlerinden dolayı idam edilenlerin mahiyesini yapmak ve idam edilmelerini protesto etmek maksadıyla toplanıp konuştukları, bu suretle halkı kanunlara karşı gelmeye ve suç işlemeye tahrik ve teşvik edici nitelikte konuşmalar yaptıkları, bu suretle kanunsuz toplantı ve gösteri yürüyüşü tertip ettikleri....." yürüme olayına engel olmak isteyen polis memurlarına bir kısım sanıkların mukavemetinde buldukları, ayrıca "..... Marksist-Leninist bir rejimin kurulması yönünden herkesçe bilinen faaliyette bulunan ve Türk Halk Kurtuluş Ordusu adlı gizli örgüt mensubu olarak Anayasayı ortadan kaldırmaya matuf silahlı eylemlerde bulunan şahısların, eylem, fikir ve faaliyetlerini methetmek suretiyle topluluğa kabul ettirmeye yönelik methiyelerde bulunulması ve izindeyiz demek suretiyle aynı fikrin mensubu olarak topluluğun müsbet tezahuratına sebep olacak şekilde konuşmaların, komünistlik propagandası mahiyetinde bulunduğu....." açıklanarak, sanıkların 171 sayılı Yasa ve ayrıca T.C.Y.nın 142/1., 312., ve bir kısım sanıkların 258/1-3. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle Adana Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne kamu davası açılmıştır.

1-Adana 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 24.1.1979 gününde, esas 1976/370, karar 1979/14 sayı ile: Suçların, sıkıyönetim ilan nedenlerinden bulunduğu,

2-Adana-Kahramanmaraş-Gaziantep-Adıyaman ve Hatay illeri Sıkıyönetim Komutanlığı. Askeri Mahkemesi, 7.10.1980 gününde, 1980/226-647 sayı ile: Suçun, sıkıyönetim ilanından ön-

ceki üç ayın dışında işlendiği,

Gereğesiyle mahkemelerinin görevsiz olduğuna karar vermişlerdir.

Böylece, Adana 2. Ağır Ceza Mahkemesi ile Adana-Kahramanmaraş-Gaziantep-Adıyaman Hatay İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin kesinleşen kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKKE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özdural, İsmail Oğuz, Şeref Tolungüç, Orhan Erdem, Orhan Ertosun ve Hasan Çelikkale'nin katılmaları ile yaptığı 21.12.1978 günlü toplantıda, geçici raportör Hüseyin Çakıroğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ile Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı'nın görevli olduğu yoldaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın Askeri Yargı'nın görevli olduğu biçimindeki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Atılı suçlardan bir bölümünün amacı; cumhuriyeti, vatan ve milletin bütünlüğünü, bölünmezliğini, bağımsızlığını, milli güvenliği tehlikeye düşüren, temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya zemin hazırlayan olayların fikri ve eylemsel yapısını önceden hazırlamak olduğundan, bu suçların, Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 Numaralı Kararı'nın 4.maddesi kapsamında da ve sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu açıktır.

Atılı suçlar, Adana İli'nde 26.12.1978 günü ilan edilen sıkıyönetimden önce 6.5.1976 gününde işlenmiş olduğundan, 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13.maddesinin (a) bendindeki 3 aylık süre dışında kalmaksa ise de, İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 24.1.1979 günlü, esas 1978/313, karar 1979/5 sayılı görevsizlik kararı üzerine, sanık M. Fatih Öktülmüş ve arkadaşlarına ait davaya görmeye başlayan İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 1980/46 esas sayılı dosyasında, 2247 sayılı Yasa'nın 19.maddesi uyarınca yaptığı başvuruda, Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü "sanıkların yasa dışı Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu adlı bir örgüt kurdukları, bu örgütün vurucu gücü olarak da Türkiye İhtilalci Komünler Birliği adı altında yer altı örgütünü oluşturduklarını" belirleyerek 9.11.1981 gününde esas 1980/929, karar 1980/715 sayılı ile Askeri Yargı yerini görevli kılmasına; bu davanın sanıklardan M. Fatih Öktülmüş ile eşi Buket Altoparlak (Öktülmüş) in sıkıyönetim askeri mahkemelerinde davaları bulunan Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu örgütü mensubu oldukları yukarıda sözü edilen karardan anlaşılmasına göre, aynı genel ve ortak amaç içerisinde örgütsel ve organik bağlantılı olarak işlenen bu suça ait davanın da anılan maddenin (b) bendi hükmü uyarınca, diğer sanıkların ise Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası'nın 3. ve 353 sayılı Yasa'nın 18.maddesi uyarınca Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle, Adana-Kahramanmaraş-Gaziantep-Adıyaman ve Hatay İlleri Sıkıyönetim

Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğinden bu nedenle Adana-Kahramanmaraş-Gaziantep-Adıyaman ve Hatay İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 7.10.1980 günlü, 1980/226-647 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 21.12.1981 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

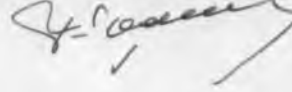
Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Fethi Özduval

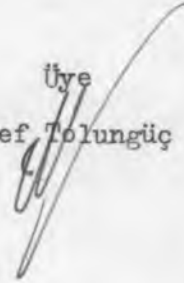
Üye

İsmail Oğuz

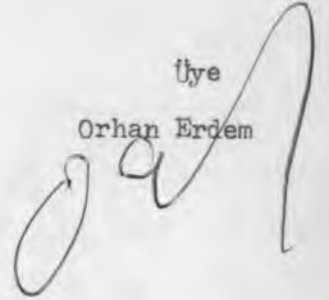
Üye

Şeref Tolungüç

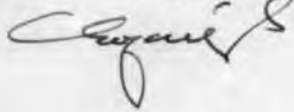
Üye

Orhan Erdem

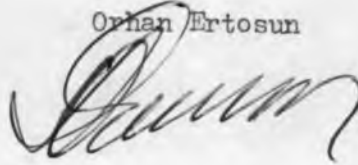
Bu kararın Resmi gazete'de yayını uygundur.

Başkan

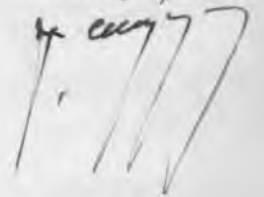
Üye

Orhan Ertosun

Üye

Hasan Çelikkale

G/T.